

Otázka: Rozpočet Evropské unie (dále jen EU), euro, eurozóna

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): T3niska

Rozpočet EU

Je sestavován na sedm let, jeden rozpočet pro každý rok, rozpočet má tedy sedm částí. Celková výše rozpočtu EU, která je definována na sedm let dopředu, se označuje jako tzv. **finanční rámec**. V současnosti platí finanční rámec na těchto sedm let: 2007-2013.

Evropská komise (je jakousi evropskou vládou, tvoří ji 25 členů – komisařů) předkládá **návrh rozpočtu**.

Rozpočet schvaluje rozpočtový orgán: Rada EU (Rada ministrů) a Evropský parlament (poslanci z členských zemí). Celkové konečné slovo o rozpočtu má Parlament, který ho může jako celek přijmout nebo zamítnout.

Celková výše rozpočtu EU je definována vždy několik let dopředu tzv. **finančním rámcem** (tradičně na **sedm let**).

Rozpočet EU je **vždy vyrovnaný** – nepřipouští deficitů (tzn. příjmy do rozpočtu a výdaje z rozpočtu se rovnají). V tom se tedy liší od rozpočtů suverénních států (v ČR je rozpočet deficitní neboli schodkový – tzn., výdaje převyšují příjmy).

Finanční rámec po schválení stanovuje **maximální částku**, která může být vynaložena ze strany Unie, její obecné rozdělení na jednotlivé roky a také na jednotlivé oblasti. Přesné položky jsou pro daný rok stanoveny na základě vyjednávání, ke kterému každoročně dochází. EU vynaloží pro dobro svých občanů každý rok **1,2 % celkového hrubého národního produktu EU**, jinými slovy kolem **140 miliard euro ročně**.

V porovnání rozpočtu EU a rozpočtu států je velký rozdíl, neboť státy mívají rozpočty běžně přes 40% HND.

Příjmy z rozpočtu EU

1) příspěvek členských států dle HNP (asi 76 %) – roční příspěvek každého členského státu v závislosti na jeho HNP – hrubý národní produkt.

2) tradiční vlastní zdroje (asi 12 % příjmů)

- za **clo** – tj. peníze, které se vybírají tehdy, když se do EU dováží nějaké zboží

- **poplatky za cukr** – když se z EU vyváží do třetích zemí cukr

3) zdroje z DPH (dnes 11 % rozpočtu) – jsou tvořeny podíly z příjmů DPH členských států

Podpurným zdrojem jsou potom příjmy z **pokut a poplatků EU** (asi 1 % s poměrně velkými výkyvy) a v souvislosti s příjmy musí být zmíněn i “britský rabat”, tedy sleva pro Spojené království ve výši dvou třetin jeho čisté pozice (letos 4 mld. EUR, tedy asi 2 % celého

rozpočtu EU; na tuto úlevu jsou navázány další menší pro jiné čisté plátce, což celý systém poněkud komplikuje).

Výdaje z rozpočtu EU

V EU existují dvě velké oblasti výdajů. Jednak je to finanční podpora **regionů a zemědělců**, kteří do nich přinášejí život. Druhou oblastí je podpora **méně rozvinutých regionů ke snížení rozdílu mezi bohatými a chudými**.

Výdaje (finanční rámec 2007-2013) jsou rozděleny do **pěti okruhů (H - heading)**:

1) Heading 1: „Udržitelný růst“ (celkem 45 %) se dělí na dva polokruhy:

“Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost” (H1a) (10 % rozpočtu, spadají sem výdaje na vědu a výzkum, dopravní a energetickou infrastrukturu, budování jednotného trhu atd.)

“Soudržnost pro růst a zaměstnanost” (H1b) (35 %, peníze na rozvoj méně vyspělých regionů skrze strukturální fondy a Fond soudržnosti, mohou být použity mnohem volněji než prostředky z 1a).

2) Heading 2: „Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi“ (31 %), která obsahuje:

Společná zemědělská politika a byla to odjakživa největší část rozpočtu (v 80. letech i

přes 80 %)

Od 90. let se jí ale vyrovnává **politika soudržnosti**, která ji v roce 2008 poprvé předběhla (47 mld. EUR na soudržnost proti 46 mld. EUR na zemědělství). Tento trend nadále pokračuje a v roce 2013 budou výdaje na politiku soudržnosti o cca 12 % větší než výdaje na SZP.

Zbytek H2 tvoří "**Rozvoj venkova**" (11 %, jde o podporu technologického rozvoje a konkurenceschopnosti zemědělců, výdaje na ochranu životního prostředí a příspěvky ke zlepšení životní úrovně a diversifikaci ekonomiky na venkově tak, aby nebyla závislá pouze na zemědělské produkci).

3) Heading 3: „Občanství, svoboda, bezpečnost a právo” (neboli “vnitřní politiky”, 1 %) – nejmenší, ale rychle rostoucí okruh. Dá se očekávat další růst, zejména v oblasti migrace (v rámci pod okruhu H3a).

4) Heading 4 Okruh “EU jako globální partner” (neboli “vnější politiky”, 6 %) pokrývá vnější akce SZBP, podporu kandidátským zemím a náklady na rozšiřování, politiku sousedství, rozvojovou a humanitární pomoc

5) Heading 5 „Administrativa“ (6 %, pokrývá náklady na provoz všech institucí)

Celkem je v rozpočtu EU 142 bilionů Euro

45 % Soudržnost a konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost

1 % Občanství, svoboda, bezpečnost, právo

6 % EU jako globální hráč (partner)

11 % Rozvoj venkova

31 % Ochrana přírodních zdrojů a hospodaření s nimi

6 % Administrativa

Mezi pravidla sestavení rozpočtu EU patří:

- 1) rozpočtové jednotky** - rozpočet je dělen velice podrobně a každá položka je definována částkou a přesným popisem, jak bude použita
- 2) vyrovnanosti rozpočtu** - příjmy do rozpočtu EU = výdaje z rozpočtu EU
- 3) solidarity** - podíly na příjmech a výdajích nejsou rovnoměrné (od 80. let mechanismus Fontainebleau = stát, který má příliš nevyrovnaný vztah mezi příjmy a výdaji do evropského rozpočtu může dostat určité slevy na výdajích)
- 4) specifikace položek** - položky jsou přesně specifikovány a nelze je jinak agregovat
- 5) měnové** - všechny příjmy a výdaje jsou v měně EURO
- 6) klauzury** - je určen postup pro získávání příjmů od členských zemí
- 7) „no mail“** - zakazuje poskytovat prostředky z evropského rozpočtu pro vyrovnávání národních deficitů

Euro a eurozóna

Eurozóna je území Evropské unie, na kterém se užívá společná evropská měna euro.

Členy eurozóny je 17 zemí Evropské unie: Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko a Španělsko.

Euro (symbol €, EUR) je měna eurozóny. Měnová politika eurozóny je prováděna Evropskou centrální bankou ve Frankfurtu nad Mohanem. **Euro je oficiálním platidlem od r. 1999** v 17 z 27 států Evropské unie (těchto 17 států tvoří eurozónu) a v dalších zemích mimo EU.